

Statsbudsjett 2024 budsjetthøring Kommunal- og forvaltningskomiteen oktober 2023

Norges museumsforbund er godt fornøyd med at Regjeringen i Revidert Nasjonalbudsjett ga en tilleggsbevilgning på 20 mill. kroner til byggeprosjektet til Norsk Skogfinsk Museum slik at kostnadsøkningen knyttet til økte materialpriser mm for prosjektet dekkes inn og at man ikke må redusere omfanget av bygget og muligheten til å realisere prosjektet som planlagt. Økningen på 20 mill. kroner til driftsbudsjettet for museet blir foreslått videreført i 2024. Det er betryggende ettersom Norsk Skogfinsk Museum sårt trenger å øke sin faglige stab frem mot realisering av utstillinger og formidling i nybygget. Museumsforbundet mener det vil kreve en ytterligere styrking av museet fremover.

Forslaget om å videreføre arbeidet med forprosjektering av nybygg for RiddoDuottarMuseat (RDM) i Karasjok med ti mill. kroner gjennom Statsbyggs post 30 Prosjektering av bygg er gledelig. Det er også forslaget om to mill. kroner i økte driftsmidler til RDM. RDM trenger nybygg både for å vise det som i budsjettproposisjonen omtales som den «betydelige samiske kunstsamlinga som blir forvalta av museet, for publikum, og for å kunne ta imot gjenstander som skal tilbakeførast gjennom Bååstede-avtalen». Realiseringen av nybygget til RDM er også en del av «Kunst i nord»-satsingen i Museumsmeldingen som ble lagt frem våren 2021. Museumsforbundet støtter dette, men vil minne om at det også ble signalisert at man skal sikre museet knyttet til John Savios kunst, som i dag forvaltes av Tana og Varanger Museumssiida/Deanu ja Várjjat Museasiida/Teän da Va'rjjel Mu'zeisiida men har visningssted på Grenselandmuseet i Kirkenes, som er en del av Varanger Museum. Så langt har det ikke kommet ressurser til arbeidet med videre planlegging av dette. Museumsforbundet har imidlertid merket seg at kulturminister Lubna Jaffrey nevnte John Savio og hans kunst flere ganger under fremleggelsen av budsjettet. Vi håper det er et signal om at det i allerede i revidert budsjett 2024 vil komme midler til å sette fart i dette arbeidet.

Museumsforbundet har i tidligere høringer, og i budsjettinnspill til Kulturdepartementet m.fl., understreket at det er behov for en generell styrking av museene som er underlagt Sametinget slik at de kan møte etterspørselen etter kunnskapsdeling og samarbeid, ta ut potensialet i de ansattes kompetanse og ivareta kjerneoppgavene innen formidling, forvaltning og forskning. Noen av museene har fortsatt ikke lokaler som gjør det mulig å ivareta gjenstandene fra Bååstede-avtalen, og de må settes i stand til det. Både i Museumsmeldingen, Kulturdepartementets budsjettproposisjon for 2024 og den nylig fremlagte Kunstnermeldingen, Meld.ST. 22 (2022-2023) *Kunstnarkår*, tydeliggjøres ønsket om og behov for mer samarbeid mellom museene under Sametinget og det øvrige museumslandskapet. I KUDs budsjettforslag løftes prosjektsamarbeidet mellom de konsoliderte museene i Trøndelag og Saemien Sijte for å belyse den samiske historien og kulturarven i området frem som et godt eksempel. Sannhets- og forsoningskommisjonen la frem sin rapport første juni. Selv om museene i liten grad er skrevet inn i denne som en ressurs, står de klare til å ta dette ansvaret. Museumsforbundet mener at museene vil ha en sentral rolle i arbeidet med forsoning i kraft av å være samfunnsaktører med relevante møteplasser og arenaer for kunnskapsdeling og dialog. I tillegg kan museene ta opp krevende spørsmål som trenger å løftes frem. Árran lulesamisk senter trekkes i rapporten frem som et eksempel på dette for deres arbeid med Tysfjordsaken. Det trengs imidlertid øremerkede midler for å realisere potensialet, både for museene og andre institusjoner. Museumsforbundet understreker at styrkingen av museenes arbeid med kunnskapsoppbygging og formidling gjelder både museene under Sametinget, Norsk Skogfinsk Museum, Ruija kvenmuseum og

andre museer som bidrar til økt kunnskap og formidling av urfolks- og minoritetshistoriene. Vi viser til våre innspill til Helse- og omsorgsdepartementets arbeid med Folkehelsemeldinga og til Sametingets kommende høring av Sannhets- og forsoningskommisjonen rapport 31.10, som ettersendes komiteen.

Museumsforbundet mener også det er positivt at det settes av kr 750 000 til tiltak mot antisemittisme og om jødisk liv ved Jødisk museum i Trondheim.

Museumsforbundet er ikke fornøyd med:

Under Kap. 54 IT- og ekompolitikk post 70 foreslås det et tilskudd til Norsk Teknisk Museum på 5,7 mill. kroner. Dette er en reduksjon av tidligere tilskudd på 1,4 millioner «for å finne rom til andre satsinger». Da ansvaret for videre utvikling og drift av Telemuseet ble overført fra Telenor til Norsk Teknisk Museum (NTM) ble det bevilget 7,1 mill. kroner til videreføring av tiltaket innen NTM. Beløpet ble indeksregulert i 2020 med 2,8 %, men satt ned til 7,1 mill. kroner igjen i 2023. I KDDs budsjettproposisjon understrekes det på s. 112 at departementet gir støtte «for å ivareta arven på teleområdet». Museumsforbundet forstår ikke hvordan departementets uttalte mål om at «Føremålet med løyvinga er å sikre bevaring av Telemuseet sine museale samlinger og kulturminne som dokumenterer norsk telehistorie frå 1855 og fram til i dag, og kompetanse på teleområdet.» henger sammen med kuttet i bevilgningen. Hvordan tenker departementet at man skal ivareta og tilgjengeliggjøre samlingene og videreføre og opprettholde kompetansen på dette området med færre ressurser? Tror departementet at man med den nye utstillingen fra 2022 har løst dette for fremtiden? Museumsforbundet minner om at det i flere departementer nå ryddes opp i ansvar for museer med overføring av ansvar som resultat. Vi foreslår at departementet vurderer om en overføring av NTM til KUD via en rammeoverføring kan være en bedre løsning for å sikre videre profesjonell utvikling av forskning, formidling og forvaltning av teleområdet.

Med dagens digitale verden der IT- og ekomutvikling griper sterkere og sterkere inn i folks liv og hverdag er det viktig å sikre utviklingen og ressurser til å forvalte dette på en god måte. Ikke minst å bidra til forståelsen av hvordan både god og dårlig informasjon kan spres digitalt og påvirke vårt demokrati. Vi viser til den fremlagte ytringsfrihetsrapporten som også understreker nødvendigheten av gode informasjonskanaler. Museene er demokratiinstitusjoner som alt bidrar til dette, men kan bidra ytterligere i dette arbeidet.